

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXX. Idem (a) Eidem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

cum in eis à jure canonico quadragenarium tempus desideretur, quod tempus ordinarium longè excedit, non est necesse, etiam in discontinuis rebus tempus duplicare, sed hæc taxatio quadragenarii temporis indistinctè sequenda est: non enim debet privilegium ultra proprios terminos extendi, *cap. sanè, cap. porrò, de priv. cap. petisti 7. quest. 1.* nam jus civile tempus duplicatum in discontinuis juribus exigit, quia priùs breve tempus exegerat: sed cum jam fuisset in præscriptione rerum Ecclesiæ ejus favore satis prolixum tempus præscriptum, duplicari etiam in juribus discontinuis non debuit: sed Ecclesiæ suo privilegio etiam in eis contenta esse debet, nisi dicamus, jus percipiendi decimas non esse discontinuum; nam et si simulata sint, quæ cau-

sam habent discontinuam; omnia tamen illa habere valent continuam possessionem, quæ solo animo retineri potest absque actuali incubatione, *l. 3. §. in amittenda, ff. de acquir. possess. l. licet, Cod. eod. titul.* sic enim jus percipiendi decimas, quamvis causam habeat discontinuam; tamen continuam possessionem habere potest: semper enim qui hujusmodi jus percipiendi decimas habet, paratus est decimas percipere ex fructibus quocunque tempore collectis, absque aliqua sua possessionis intermissione; unde eo casu sufficit tempus, quod ad aliarum rerum præscriptionem statutum est. Videndus D. Joannes del Castillo de *terris cap. 15. n. 40. & cap. 21.* ubi de præscriptione tertiarum contra Regem nostrum agit.

CAPUT XXX.

Idem (a) Eidem.

Cum in tua dicecesi quædam monasteria, & conventuales Ecclesiæ in multis parochiis majores decimas percipiant, & minutas, & de quibusdam fructibus annuatim perceptis decimæ non fuerint persolutæ, quæ tamen modò solvuntur: quæsi- visti per Sedem Apostolicam edoceri, utrum decimæ fructuum prædictorum ad parochiales Ecclesiæ, quæ nec majores percipiunt, nec minutas, an ad monasteria, & illas Ecclesiæ conventuales, quæ nec decimas alias percipiunt ab antiquo debeant pertinere. Ad quod sic duximus respondendum, quod si fructus prædicti de illis terris proveniunt, de quibus monasteria, seu conventuales Ecclesiæ aliquos percipiebant ratione decimarum proventus, eis proculdubio debentur decimæ fructuum eorundem, cum in ipsis ab antiquo terra illa fuerit decimalis, & non debeat una, eademque substantia diverso jure censerì. Alioquin parochialibus Ecclesiis exsolvantur, ad quas de jure communi spectat perceptio decimarum. Sanè quia contingit interdum, quod aliquibus volentibus matrimonium contrahere, bannis, ut tuis verbis utamur, in Ecclesiis editis secundum consuetudinem Ecclesiæ Gallicanæ, ac nullo contradicte publicè comparente, licet fama privatim impedimentum deferat parentelæ, cum ex parte contrahentium juramenta majorum de sua propinquitate, ut suspitionis tollatur materia, offerantur: quid tibi sit faciendum in casibus hujusmodi quæsi- visti. Ad hæc taliter respondemus, quod si persona gravis, cui fides sit adhibenda, fraternitati tuæ denunciaverit, quod ii, qui sunt matrimonio copulandi, se propinquitate contingant, & de fama, vel scandalo doceat, aut etiam per ipsum possis certificari de plano, non solum debes juramenta parentum sponte oblata recipere, verum etiam eos, qui contrahere sic nituntur, si monitis induci nequiverint, compellere, ut vel à tali contractu desistant, vel contra famam hujusmodi secundum tuam discretionis arbitrium juramenta exhibeant propinquorum. Alioquin si persona denunci- cians non extiterit talis, ut diximus, & de fama, vel scandalo non poterit edoceri, ad desistendum monere poteris, non compellere contrahentes. Si verò post contractum matrimonium aliquis appareat accusator, cum non prodierit in publicum, quando banni secundum præfatam consuetudinem in Ecclesiis edebantur, utrum vox debeat suæ accusationis admitti, meritò quæri potest. Super quo sic duximus distinguendum, quod si tempore denunciationis præmissæ is, qui jam conjunctos impetit, extra dicecesim existeret, vel aliàs denunciatio non potuit ad ejus notitiam pervenire, utputà, si nimis infirmitatis fervore laborans, sanæ mentis patiebatur exilium, vel in annis erat tam teneris constitutus, quod ad comprehensionem talium ejus ætas sufficere non valebat, seu alià causâ legitimâ fuerat impeditus, ejus accusatio debet audiri. Alioquin cum rationabiliter præsumatur, quod denunciationem publicè factam idem existens in ipsa dicecesi minimè ignoraverit, tanquam suspectus est proculdubio repellendus, nisi proprio firmaverit juramento, quod postea didicerit ea, quæ objicit, & ad hoc ex malicia non procedat;

pat; quia tunc etiam si didicisset ab aliis, qui denuntiationis tempore siluerunt, claudi non deberet eidem aditus accusationis: quoniam et si ab impetitione huiusmodi culpa de silentio tali contracta illo excluderet, iste tamen amoveri nequiret, cum culpabilis non existat. Utrum autem si accusatore idoneo comparente, per tres, vel quatuor testes inter jam conjunctos parentela probetur, per depositiones eorundem posteriorum testium derogetur fidei sex, vel duodecim propinquorum, qui antiquiores tempore, ac praestantiores meritis ante contractum matrimonium in contrarium iuraverunt; distinguendo personas, & gradus, à quibus directe ij, de quorum agitur copula; descendunt; an primi posterioribus praeferantur, non immerito quæri possit? Quamquam ad aliud, & ob aliud iuraverint illi, quam isti; si tamen in secundo iudicio priores personarum iurata deponerent illa eadem, quæ primò dixerunt, absque dubio eorum testimonia praevalerent, nec eo possent prae textu repelli, quòd partes testificata didicerint, cum talis exceptio locum non habeat in hoc casu. Datum Later. iv. Kalend. Novemb. P. N. anno xv.

NOTÆ.

1. (a) **E** Idem.] Id est Belvacensi Episcopo, ut legitur in quarta collectione, sub hoc titulo, cap. 2. & in cap. cum in tua 24. de rebus, cap. cum in tua 27. de spons. & in epistolis Innocentii III. editis à Boschetto lib. 3. registr. 15. epist. 182. ex quo regestro literam huius textus restituo.

COMMENTARIUM.

1. **I**n his duabus decisionibus agitur de prescriptione decimarum in aliena parochia, & docetur eam non extendi ad novalia: quod etiam docetur in cap. 3. in 5. collect. ubi honorius III. ita scribit. [Ex parte tua fuit propositum coram nobis, quod in parochia Ecclesie tue veteres percipis decimas integraliter, per hoc credens quod ad te debeant in eadem parochia novalium etiam decimæ pertinere: sed venerabilis f. n. Episcopus Novar.

huiusmodi novalium decimas R. Canonico Novar. quasi hoc portuerit de consuetudine, quæ dicenda esset verius corruptela, concessit; pro quo quidem ad quosdam ipsè iudices nostras literas impetravit, qui contra te iniquam diffinitivam sententiam protulerunt, à qua tu ad nos vocem appellationis emittens, aliis obtinisti negotium delegari. A nobis ergo humiliter postulasti, ut de indulgentia nostra in parochia Ecclesie tue, in qua veteres decimas percipis, haberes etiam percipiendi decimas de novalibus facultatem. Cum ergo perceptio decimarum ad parochiales Ecclesias de jure communi pertineat, per quod decimæ novalium, quæ fuerint in parochiis earundem, ad ipsas spectare noscuntur: tibi, & Ecclesie tue prædictorum novalium decimas indulgemus, ita quod ex hoc eidem Canonico quoad vixerit, si eum contra te obtinere contigerit, præiudicium nullum fiat; post ejus tamen decessum prædictæ decimæ ad tuam Ecclesiam devolvantur.]

CAPUT XXXI.

Idem Vesprimen. (a) Episcopo.

DUdum adversus fratres (b) Hierosolym. Hospitalis sancti Stephani Alban. te proponente in nostra presentia quaestionem, quòd ipsi decimas de laboribus rusticorum (c) suorum Vesprimen. Ecclesie debitas non permitterent tibi solvi, eosdem citavimus, præfigentes eisterminum Concilium generale, quo cum instrumentis, & rationibus suis nostro se conspectui præsentarent, tibi respondere parati, Comparentibus igitur te, ac ipsis statuto termino coram nobis, dil. fil. nost. G. tit. S. Martini Presbyt. Card. tibi, & ipsis concedimus auditorem, coram quo decimas omnium terrarum, quæ per rusticos Hospitalis in Vesprimen. dicec. excoluntur, & de Cyrogan. & de nova Curia Ecclesias, quæ per Hospitalarios detinentur, easdem tanquam ad te spectantes, intentione tua de jure (d) communi fundata petisti. Prior autem Hospitalis ejusdem in prædictis decimis, & Ecclesiis prescriptionem allegans, proposuit se tibi non teneri super his aliquatenus respondere: quod cum per auditorem eundem ad nostram audientiam pervenisset, mandavimus quòd idem Prior prescriptionis (e) titulum, quem allegarat, probaret. Qui tandem post deliberationem præhabitam coram ven. fr. n. Alban. Episcopo, qui post recessum memorati Cardin. de causa cognovit, inlytæ recordationis G. Regis, ac E. matris ipsius Regine Ungarie concessionem allegavit, qui Ecclesiam sancti Stephani, ad quam tunc temporis, sicut asseruit, Ecclesie memoratæ spectabant, cum decimis, & pertinentiis suis concesserunt, ac in perpetuam elemosynam Hospitali donationis titulo assignarunt: confirmationis bon. mem. Clementis Papæ præd. n. transcriptum exhibens,